

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020362	de Valga	Valga	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
FME	Fabricación mecánica	CSFME02	Construcións metálicas	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0252	Empresa e iniciativa emprendedora	2022/2023	3	53	63

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARIA YOLANDA CARBIA CASTRO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Esta programación está elaborada dacordo ao determinado Decreto 44/2010, do 11 de marzo, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de Técnico Superior en Construcións Metálicas, publicado o Real decreto 174/2008, do 8 de febreiro, polo que se establece o título de técnico superior en construcións metálicas e as súas correspondentes ensinanzas mínimas.

O devandito currículo adapta a nova titulación ao campo profesional e de traballo da realidade socioeconómica galega e ás necesidades de cualificación do sector produtivo canto a especialización e polivalencia, e posibilita unha inserción laboral inmediata e unha proxección profesional futura.

O sector metalúrxico en Galicia, e en concreto na área de influencia do noso centro educativo, ten un peso moi importante, tanto a nivel produtivo e económico como na creación de emprego, polo tanto faise evidente a necesidade de formar profesionais de calidade que ocupen os postos que seguirá a demandar o mercado. As estruturas organizativas tenden a se configurar sobre a base de decisións descentralizadas, relacións funcionais do traballo en equipo, rotación de postos de traballo e canles de participación.

O perfil profesional deste título evoluciona cara a unha maior integración, na pequena e na mediana empresa, dos sistemas de xestión relacionados coa calidade, a prevención de riscos laborais e a protección ambiental, complementado coa xestión de recursos e persoas desde o coñecemento das tecnoloxías e os procesos de fabricación, para alcanzar un alto grao de competitividade nun sector moi globalizado.

Un aspecto importante deste perfil será a intervención na cadea de subministración tratando aspectos relacionados con provedores e clientes en todas as súas vertentes tecnolóxicas, relacionais e económicas.

A xestión da produción vai favorecida polo desenvolvemento de aplicacións informáticas que facilitan o control e a toma de decisións para manter un alto índice de produtividade, o que implica a necesidade de ter capacidades relacionadas coa adaptación de solucións de software de xestión, nomeadamente na pequena empresa.

As estruturas organizativas tenden a configurarse sobre a base de decisións descentralizadas, traballo en equipo e asunción de funcións anteriormente asignadas a outros departamentos, como calidade, loxística, mantemento, produción, etc.

A competencia xeral deste título consiste en deseñar produtos de caldeiraría, estruturas metálicas e instalacións de tubaxe industrial, e planificar, programar e controlar a súa produción, partindo da documentación do proceso e as especificacións dos produtos que se fabriquen, asegurando a calidade da xestión e dos produtos, así como a supervisión dos sistemas de prevención de riscos laborais e protección ambiental.

A evolución tecnolóxica estase a consolidar cara a un aumento da automatización e da robotización en xeral, seguirá o desenvolvemento de sistemas informáticos para o control das máquinas de corte e con-formación. As cisallas, pregadoras e curvadoras de rolos tamén incorporan control numérico (CNC); xeneralizarase o uso das máquinas de corte por plasma con control numérico (CNC). Aumentarán as máquinas de corte por láser e, en menor medida, as de corte por auga.

A flexibilidade na produción ha ser unha constante para se adaptar ás esixencias do mercado, e vai requirir deste persoal profesional capacidades asociadas á preparación de sistemas de fabricación que leven consigo o dominio de tecnoloxías de programación CNC, PLC e robots, ademais de control de sistemas automáticos de tecnoloxías pneumáticas, hidráulicas e eléctricas, ou as súas combinacións.

O desenvolvemento de solucións construtivas de elementos ou produtos de estruturas, caldeiraría ou tubaxes estará cada vez máis asociado ao CAD de propósito xeral ou específico para determinados produtos. O dimensionamento dos elementos farase utilizando software de cálculo CAE, igualmente de propósito xeral ou específico dun tipo de produto.

A competencia xeral deste título consiste en deseñar produtos de caldeiraría, estruturas metálicas e instalacións de tubaxe industrial, e planificar, programar e controlar a súa produción, partindo da documentación do proceso e as especificacións dos produtos que se fabriquen, asegurando a calidade da xestión e dos produtos, así como a supervisión dos sistemas de prevención de riscos laborais e protección ambiental.

Tod iso permitirálles exercer a súa actividade en industrias dedicadas á fabricación de grandes depósitos, caldeiraría grosa e tubaxe industrial, talleres mecánicos, construción de carrozarías, remolques e caixas abatibles, construción e reparación naval, instalacións petroquímicas, material de transporte, montaxe e reparación construcións metálicas encadradas no sector industrial. ocupando postos moi diversos: Técnico/a en construción mecánica; Encargado/a de fabricación en construcións metálicas; Encargado/a de montadores en construcións metálicas; Delineante proxectista de caldeiraría e estruturas metálicas; Técnico/a en deseño asistido por computador (CAD) de caldeiraría e estruturas metálicas; Deseñador/ora técnico/a de caldeiraría e estruturas; Programador/ora de sistemas automatizados en fabricación mecánica; Programador/ora da produción en fabricación mecánica; Técnico/a en desenvolvemento de tubaxes e Xefe/a de taller en construcións metálicas e montaxe.

No tocante ás ensinanzas deste módulo transversal centraranse, ademais de dar a formación necesaria para que comprendan o funcionamento dunha empresa, de cara á asunción de responsabilidades e funcións no emprego por conta allea. en espertar o espírito emprendedor do noso alumnado, pensando nunha boa idea de negocio e explicando as ferramentas necesarias para pola en marcha, os trámites, as axudas das que dispón, así como os riscos e as vantaxes do autoemprego, e que aprendan como sería a realización dun proxecto empresarial relacionado coa actividade do ciclo, coa estrutura básica que debe ter e o contido de cada apartado e/ou contido de área conforme se irá desenvolvendo os contidos relacionados nos resultados de aprendizaxe de cada unidade.

A formación do módulo permite alcanzar os seguintes obxectivos xerais do ciclo formativo:

- Identificar e valorar as oportunidades de aprendizaxe e emprego, analizando as ofertas e demandas do mercado laboral para xestionar a súa carreira profesio-nal.
- Recoñecer as oportunidades de negocio, identificando e analizando deman-das do mercado para crear e xestionar unha pequena empresa.

Por outra banda, permite acadar as competencias profesionais, persoais e sociais seguintes:

- Adaptarse a diferentes postos de traballo e a novas situacións laborais que se orixinan por cambios tecnolóxicos e organizativos nos procesos produtivos.
- Cumprir os obxectivos da produción, colaborando co equipo de traballo e actuando conforme os principios de responsabilidade e tolerancia.
- Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando un estudo de viabilidade de produtos, de planificación da produción e de comercialización.
- Participar na vida económica, social e cultural, cunha actitude crítica e de responsabilidade.

O módulo desenvólvese no 4º e 5º trimestres (2º curso) do citado ciclo formativo. Ten unha duración total de 53 horas, o que supón 63 sesións de cincuenta minutos.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A iniciativa emprendedora	A cultura emprendedora. O espírito emprendedor. A idea de negocio.	12	19
2	A empresa e a súa contorna	Funcións básicas da empresa. A estrutura organizativa. O entorno empresarial. A responsabilidade social da empresa	12	19
3	A creación e posta en marcha dunha empresa	Formas xurídicas das empresas. Trámites para a constitución e posta en marcha.	7	11
4	O marketing	O estudio de mercado. Os clientes e a competencia. Marketing mix.	10	16
5	A documentación comercial	Os procesos administrativos na empresa. Documentos comerciais.	6	10
6	A fiscalidade na empresa	Obrigas e calendario fiscal.	4	6
7	O financiamento na empresa	Plan de investimentos e gastos. Fontes de financiación.	5	8
8	A contabilidade na empresa	O plan financeiro. Equilibrio da estrutura financeira	7	11

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras no sector da fabricación mecánica.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito da fabricación mecánica, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.1 Decídense ideas de negocio para a selección dunha posible para un posible dun proxecto empresarial

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de fabricación mecánica (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
A actuación das persoas emprendedoras no sector da fabricación mecánica.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito da fabricación mecánica.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A empresa e a súa contorna	12

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identificáronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de fabricación mecánica en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coa fabricación mecánica e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identificáronse, en empresas de fabricación mecánica, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de fabricación mecánica, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.2 Decídese a posible localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios e a responsabilidade social

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de fabricación mecánica: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de fabricación mecánica: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.

Contidos
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	A creación e posta en marcha dunha empresa	7

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analízouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector da fabricación mecánica
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de fabricación mecánica tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de fabricación mecánica.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	O marketing	10

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.3 Describíronse os conceptos e elementos do apartado do plan de marketing

4.4.e) Contidos

Contidos
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	A documentación comercial	6

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d

4.5.e) Contidos

Contidos
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de fabricación mecánica: documentos administrativos e documentos de pagamento. Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	A fiscalidade na empresa	4

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionadas coa fabricación mecánica, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidación)

4.6.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	O financiamento na empresa	5

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de fabricación mecánica tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.
CA4.5.1 Descríbonse os elementos do plan financeiro dunha empresa

4.7.e) Contidos

Contidos
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector da fabricación mecánica
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	A contabilidade na empresa	7

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Describíronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.
CA4.5.1 Describíronse os elementos do plan financeiro dunha empresa
CA4.5.2 Elaborouse o plan financeiro do plan de empresa, analizando a viabilidade do proxecto

4.8.e) Contidos

Contidos
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e ratios financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

5.1 Mínimos esixibles:

Os recollidos nesta programación correspondentes a cada unidade didáctica.

5.2. Criterios de cualificación:

Co fin de chegar ao esencial neste contexto de pandemia, aplicaranse fundamentalmente dous procedementos de avaliación:

A. Probas escritas (cuestionarios, exercicios de cálculo, supostos prácticos, preguntas de resposta curta...), para a avaliación de todas as unidades didácticas excepto a UD 9. Realizarase unha proba escrita para a avaliación de cada unha destas unidades, excepto na UD 2 na que se realizarán catro probas e nas UD 7 e 8, que se avaliarán conxuntamente.

B. Probas de produción, consistente na elaboración polo alumnado dun plan de empresa na UD 9, avaliábel mediante táboa de observación.

Segundo a ponderación na cualificación das diferentes UDs, instrumentos de avaliación e trimestres, as probas escritas representan o 70% e as probas de produción o 30% da nota final resultante, tal e como se amosa a continuación:

UD	PESO	PROCEDEMENTO DE AVALIACIÓN
1	16%	Proba escrita
2	24%	Proba escrita (4)
3	6%	Proba escrita
4	6%	Proba escrita
5	6%	Proba escrita
6	6%	Proba escrita
7	3%	Proba escrita
8	3%	Proba escrita
9	30%	Proba de produción

TOT. 100%

Para a superación do trimestre, o alumnado terá que acadar un mínimo dun 5 en cada unha das avaliacións. As probas escritas realizadas en cada trimestre puntuaranse de 0 a 10 puntos, farán media entre elas, sendo necesario acadar unha nota mínima dun 4 en cada unha delas para facer media, do contrario, será necesario recuperar as probas con nota inferior, agás autorización excepcional do docente.

En cada unha das avaliacións establecerase a entrega de polo menos un traballo (parte do Proxecto Empresarial realizada ata o momento) ou de supostos prácticos, que será cualificado de 0 a 10 puntos, sendo preciso acadar a nota de 4 sobre 10 para o seu aprobado. Se a nota resultante da parte dos traballos non chega ao 4 ou ben non se presentan os traballos/exercicios a avaliación estará suspenso.

Na última avaliación poderase pedir ao alumnado que faga unha exposición e defensa oral do proxecto para a súa avaliación positiva, sendo esta (se así se requirese) un requisito necesario para superar de forma positiva o módulo.

Unha vez realizada a media das notas de tódolos traballos/exercicios presentados nunha avaliación ponderarase a mesma conforme aos criterios establecidos anteriormente.

Para a superación do módulo, o alumnado terá que acadar unha nota final igual ou superior a 5 (resultado da media ponderada entre probas obxectivas e traballos) , sendo requisito indispensable ter unha puntuación igual ou superior a 5 en cada unha das avaliacións. A nota final será o resultado de realizar a media aritmética ponderada das avaliacións.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

1. Actividades de recuperación para as unidades didácticas nas que o rendemento do alumno non amosou a adquisición do nivel mínimo dos resultados de aprendizaxe implicados: cando algún alumno suspenda unha avaliación, poderá recuperala ao longo do curso. A recuperación terá lugar, mediante unha proba obxectiva sobre a materia pendente, ao longo da avaliación seguinte. Estas probas, cualificaranse segundo o establecido no punto 5 desta programación. De non acadar un 5 nesta probas, o alumnado terá unha derradeira oportunidade antes do período da FCT.

2. Actividades de recuperación para o alumnado que non supere o módulo antes do período da FCT: realizarán un plan de actividades de recuperación, que terá lugar durante os meses de abril a xuño, durante o cal se lles asignarán unhas horas de titoría para resolver dúbidas e aclarar conceptos. A avaliación terá lugar no mes de xuño, coincidindo coa realización das probas ao alumnado que teña perda de avaliación continua e consistirá nunha proba escrita obxectiva sobre os contidos mínimos esixibles do módulo (unicamente aqueles que non se tiveran superado ao longo do curso), que representa o 70% da nota final, e na entrega do plan de empresa, que representa o 30% da nota final. Para aprobar será necesario obter unha nota parcial mínima de 5 na proba escrita, así como una nota global de 5 ou superior.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Conforme se determina no artigo 25 da Orde do 12 de xullo de 2011, o número de faltas a partir do cal se produce a perda do dereito á avaliación continua no módulo de EIE será do 10 % respecto da súa duración total, o que suporá o dez por cento de 53 horas que serían 63.6 sesións de cincuenta minutos, é dicir, seis.

Neste caso o sistema de avaliación deste alumnado consistirá nunha proba escrita ao final do curso, e sempre antes da avaliación final do mes de xuño, de contido teórico-práctico:

-A. Exame, que representará o 70% da nota final e que terá preguntas teóricas e prácticas. Para aprobar este exame é requisito imprescindible obter unha nota mínima de cinco.

-B. Actividades relacionadas co plano de Empresa. Ademais o alumno deberá elaborar e entregar o seu proxecto empresarial ou as actividades/partes pendentes, que representará o 30% da nota final. A falta de entrega de dito traballo no período establecido determinará a imposibilidade de superar a materia.

A superación do módulo esixe obter unha nota global de 5 ou superior. Os criterios de avaliación serán os establecidos con carácter xeral para todo o alumnado, na presente programación.

A cualificación obtida na dita proba consignarase na avaliación final de módulos do curso correspondente

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

1. O seguimento da programación será realizado utilizando a aplicación "Seguimento das programacións" que se encontra na ligazón <https://www.edu.xunta.es/programacions/>. Para o mesmo e a avaliación da propia práctica docente, cada mes a profesora realizará un análise do cumprimento dos obxectivos plantexados nesta programación por parte do alumnado e o axeitado ritmo no desenvolvemento da mesma que permita realizar todo o programado ó longo do curso.

No caso de que se detecten problemas, tanto na adquisición dos obxectivos por parte do alumnado como no ritmo das clases, faránse modificacións na programación, que serán recollidas na memoria de fin de curso co obxecto de mellorar a programación e axustala á realidade de cara ó vindeiro curso.

2. Mensualmente, nas reunións do departamento de F.O.L. realizarase un seguimento da programación, deixando constancia de posibles modificacións nas actas de reunión do departamento.

3. Na memoria de fin de curso incluíranse todas estas modificacións, así como a valoración que o departamento faga sobre a idoneidade da metodoloxía empregada así como dos materiais curriculares e didácticos.

4. A práctica docente avaliarase a través de cuestionarios que poderán cumplimentar os alumnos e alumnas a final de curso e/ou trimestralmente e nos que poidan expresar as súas opinións sobre posibles melloras a introducir.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comezo do curso o docente facilitará ao alumnado un cuestionario con preguntas sobre coñecementos previos do módulo, ademais de sobre calquera outra circunstancia do alumnado relevante para o proceso de ensino aprendizaxe.

Ademais durante as primeiras semanas do curso prestarase especial atención a participación do alumnado nas clases e as dificultades que poidan atopar.

As conclusións acadadas sinalaranse na reunión da avaliación inicial do grupo.

Por último, a avaliación inicial inclúe a información, recabada a través dos informes global e individualizados de avaliación realizados polo docente do curso pasado, sobre os contidos de FOL non impartidos o pasado curso por mor da COVID 19, que serán impartidos e avaliados neste curso do xeito establecido no apartado 10 desta programación.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

A programación elabórase tendo en conta que debe dar resposta a diversidade do alumnado, por elo concíbese de forma aberta e flexible posibilitando a adaptación ás condicións específicas de cada alumno ou alumna. Có obxectivo de conseguilo as actividades de clase deben prestar atención ao traballo en equipo e a axuda recíproca dos alumnos, así como o fomento de actitudes de respecto ás diferenzas individuais. Por outra banda colaborase có departamento de orientación na posible detección das necesidades educativas específicas dos alumnos así como nas pautas de actuación a seguir se se dera o caso.

No caso de que o progreso dun alumno non responda globalmente aos obxectivos programados, adoptaranse as oportunas medidas de reforzo educativo ou de adaptación curricular. En todo caso, a cualificación do alumno realizarase tomando como referencia os obxectivos e os criterios de avaliación relacionados cos resultados de aprendizaxe que permitan o logro da competencia xeral característica do Título. Deste xeito, calquera adaptación do currículo en función das necesidades educativas do alumnado estará dirixida, non aos elementos prescriptivos (obxectivos, contidos, criterios de avaliación) senón á modificación doutros aspectos que poden mellorar o rendemento destes alumnos, como o respecto ós ritmos de aprendizaxe, á selección de distintos materiais, actividades variadas, propostas de avaliación diferentes, adecuación dos tempos e dos espazos, etc.

En calquera caso e dende o primeiro momento, a través da avaliación inicial e coa colaboración do seminario de Orientación, este departamento traballará coa finalidade de identificar de xeito adecuado o nivel de coñecementos e capacidades de cada alumno. O obxectivo será poder detectar posibles carencias ou dificultades que se poidan presentar no seguimento, por parte do alumnado, da programación do módulo correspondente. As medidas de reforzo educativo pasarán (ademais dos reforzos que se podan ofrecer no transcurso normal das clases) polo asesoramento extra, ó alumnado con dificultades, nas horas de tutoría e nos recreos, e co suministro de material educativo complementario (apuntamentos, casos prácticos, etc) eminentemente de carácter práctico.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A finalidade da educación é o desenvolvemento integral do alumnado. Isto supón atender non só ás capacidades cognitivas ou intelectuais do alumnado senón tamén ás súas capacidades afectivas, motrices, de relación interpersonal e de inserción e actuación social. A formación ético-moral xunto coa formación científica debe posibilitar esa formación integral.

A lexislación educativa establece os currículos das distintas etapas educativas e neles os ensinamentos ou temas transversais que deben estar presentes nas diferentes áreas.

O carácter transversal fai referencia a diferentes aspectos:

-Os temas transversais abranguen contidos de varias disciplinas e o seu tratamento debe ser abordado desde a complementariedade.

-Non poden suscitarse como un programa paralelo ao desenvolvemento do currículo senón inxerido na dinámica diaria do proceso de ensinoaprendizaxe.

-Son transversais porque deben impregnar a totalidade das actividades do centro. En todas as áreas dos módulos deste departamento teñen que estar presentes uns temas que denominamos transversais, que se vertebran como fundamentais para garantir unha completa formación do alumnado no plano profesional e persoal.

Estes temas cobren todo o proceso educativo e son de carácter fundamentalmente actitudinal:

-Educación para a saúde: Polo que respecta á educación para a saúde e a calidade de vida, faremos especial fincapé na saúde laboral,.

O obxectivo último é que o alumnado tome conciencia da necesidade de facer propios uns hábitos mínimos que garantan a seguridade no traballo, tanto para eles mesmos como para os compañeiros/as e a empresa en xeral.

-Educación multicultural. A educación multicultural ven esixida pola crecente intercomunicación das culturas, e resulta máis urxente polos brotes de xenofobia observados ante a crecente presenza de inmigrantes. Os obxectivos serán espertar o interese por coñecer outras culturas diferentes coas súas crenzas, institucións e costumes, así como desenvolver actitudes de respecto e colaboración con grupos culturalmente minoritarios.

-Educación do consumidor. A finalidade é adquirir esquemas de tomas de decisión que consideren todas as alternativas e as consecuencias a nivel individual, social, económico e medioambiental. Tamén se procurará desenvolver o coñecemento dos mecanismos básicos do mercado, así como dos dereitos do consumidor e o xeito de facelos efectivos. O obxectivo en definitiva, é crear unha conciencia de consumidor responsable que se sitúa criticamente ante o consumismo e a publicidade.

-Educación para a igualdade. Por canto á igualdade de sexos, temos que destacar a importancia que este asunto ten no mundo da empresa; o home e a muller deben de ter igualdade de oportunidades no ámbito laboral, tanto dende o punto de vista da percepción da retribución, como das

opcións das oportunidades de traballo, a promoción profesional como a o dereito á conciliación da vida familiar e laboral. Esta cuestión irase desenvolvendo ó longo do curso e do temario,. Ademais este aspecto fomentarase valorando por igual os criterios aportados polo alumnado, evitando termos sexistas e analizando criticamente contidos que posúan carácter discriminatorio, como pode ser a publicidade que emprega a muller como símbolo sexual.

- E traballarase sobre a base de outros aspectos relacionados coa educación moral e cívica, educación para a paz, educación ambiental, educación viaria, educación para o desenvolvemento e para o uso correcto das novas tecnoloxías da información e a comunicación

-

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

As actividades extraescolares e complementarias que se realicen ó longo do curso académico, serán establecidas de común acordo co resto de profesorado do Ciclo Formativo, a maioría delas xa están programadas inicialmente e que figuraran no proxecto de Centro e organizaránse as que poidan xurdir e sexan de interese para o alumnado, así como tamén se fomentará a participación en calquera outra proposta polo centro

O departamento colaborará coas actividades do Departamento de Orientación Profesional e o Departamento de fabricación Mecánica de carácter xeral e en particular as relacionadas con este módulo.

Ao longo do curso tentarase programar diversas actividades complementarias sempre que sexa posible e que poderían incluír:

-Un obradoiro para o achegamento á economía social e ao cooperativismo.

- Unha visita a unha industria do sector como Aluminios Cortizo, S.A., onde poidan visitar os distintos departamentos/áreas das instalacións e recibirán un taller de empregabilidade.

-Unha xornada cun relatorio sobre emprendemento e visita a un dos viveiros da Deputación de Pontevedra, o máis axeitado consideramos que é o instalado no Polígono de Barro.

-A asistencia a algún evento sobre emprendemento educativo coma "INNOVA FP".

-Xornadas técnicas impartidas por profesionais na materia ou a realización de talleres prácticos ou relatorios sobre diversos contidos da materia que poidan xurdir

Ainda que algunhas delas teñen que ser en quenda de mañá polos horarios das organizacións, tratárase na medida do posible de organizar actividades en horario do alumnado para posibilitar a súa asistencia ás mesmas, posto que están coa formación práctica nas empresas de mañá, alomenos a algunhas.

10.Outros apartados

10.1) CUESTIONARIO INICIAL DE COÑECEMENTOS PREVIOS

Este cuestionario ten como único obxectivo coñecer a cultura xeral do alumnado (coñecementos por medios de comunicación, lecturas propias, derivados da súa experiencia laboral, etcétera) no referente a conceptos relacionados co módulo. Non fará parte da cualificación do módulo.

PREGUNTAS:

1. Sabes cal é a orixe do que se denomina un intraemprededor?
2. Que tipos de sociedades coñeces?
3. Para que serve un plan de empresa?
4. Sónache algún dos seguintes teóricos?
Shumpeter, knight, Galbraith, Adam Smith
5. Sabes algunha diferenza entre sociedade anónima e responsabilidade limitada?

6. Que unha análise DAFO?
7. Di a característica principal dun mercado de oligopolio
8. Coñeces o concepto marketing-mix? Sabes a que se refire
9. Cando falamos de ciclo de vida dun produto, a que nos estamos a referir?
10. Que é un organigrama?
11. É o mesmo un tributo que un imposto? (Tenta razoar a resposta)
12. Que significan as seguintes siglas:
 - IRPF:
 - IVA:
 - IAE:
13. Sabes o que sería precios gancho?
14. Poderías poñer un exemplo dunha técnica de merchandising?
15. Que é unha franquicia?
16. Oiches falar da tarifa plana do autónomo? Sabes a que se refire?
17. Que indican as expresións:
 - NIF:
 - CIF:
18. Que é unha amortización?
19. Que significan as expresións: activo e pasivo referentes á contabilidade dunha empresa?
20. Para que serve un albará?

10.2) RECURSOS: LIBRO DE TEXTO E OUTROS

LIBRO DE TEXTO RECOMENDADO:

Utilizarase como libro de texto recomendado:

- Bruno Jesús García González, Julia Muñoz Gil y Esther Bernabeu García (edición 2022) Empresa e Iniciativa Emprendedora. Ed. TuLibroDeFP
ISBN 978-84-16812-65-3

OUTROS LIBROS DE CONSULTA:

-Álvarez Martínez, J.C.; Herráez Vidal, P. e Prieto García, M.A. (2022): Empresa e iniciativa emprendedora, Madrid: McMillan.

-Caldas, M.E.; Carrión, R. e Heras, A.J. (2022): Empresa e iniciativa emprendedora, Pozuelo de Alarcón: Editex.

-Salinas Sánchez, J.M.; Alonso Sánchez, A. e Gándara Martínez, F.J. (2021): Empresa e iniciativa emprendedora, Barcelona: McGraw-Hill.

-VV AA (2021): Empresa e iniciativa emprendedora, Barcelona: Edebé.

WEB PARA COSULTAR LEXISLACIÓN:

https://boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=035_Codigo_de_Comercio_y_legislacion_complementaria&modo=1

Páxinas web de consulta:

<http://www.igape.es/gl/>

<http://www.bicgalicia.org/>

<http://www.emprenderesposible.org/>

<http://www.emprendedores.es>

<http://www.infoautonomos.com>

10.3) PLANO DE EMPRESA

Dadas as características deste módulo e tendo en conta o momento EE as características de complexidade do sector en cuestión o plano de empresa que ten que elaborar todo o alumnado realizarase en base a unha idea de negocio escollida por eles. Aínda fomentando que creen unha empresa dedicada a actividades do seu sector, non sendo requisito ineludíbel.

Por outra banda, a empresa poderá ser individual (unha única persoa), mais tamén pode ser unha sociedade ou unha cooperativa. No caso de formar un grupo de promotores, o número máximo deles será de catro